

Nyomtatott és online sajtó

Nincs erős Európa erős nemzeti identitás nélkül

2018. január 29. – MTI, Kormány.hu, Magyar Hírlap, Magyar Idők

Csak az őshonos nemzeti kisebbségek jogainak biztosításával és erős nemzeti identitással lehet erős Európa a 21. században – jelentette ki Balog Zoltán Berlinben Hartmut Koschyk, a német szövetségi kormány kivándorlási kérdésekért és nemzeti kisebbségekért felelős egykori megbízottja Heimat, Identität, Glaube (Haza, identitás, hit) című könyvének bemutatóján. Az emberi erőforrások a rendezvényen a közmédiának adott nyilatkozatában hangsúlyozta: a magyar kormány azért küzd a nemzeti identitások elismeréséért, hogy "az erős nemzeti identitások és nemzetek összefogjanak egy erős Európáért". Az erős 21. századi Európa elképzelhetetlen az őshonos nemzetiségek jogainak garantálása nélkül, ami egyaránt vonatkozik határon túli magyarokra, a határon túli németekre, vagy éppen romákra - húzta alá Balog Zoltán.

Átment a Dăncilă-kormány, hivatalába léphet Románia első női miniszterelnöke

2018. január 29. – Krónika, MTI, hirado.hu, transindex.ro, maszol.ro, Erdély Ma, Nyugati Jelen, Magyar Idők

Bizalmat szavazott a bukaresti parlament a Viorica Dăncilă vezette új kormánynak, ezáltal miniszterei esküjének letétele után hivatalába léphet az ország első női miniszterelnöke vezette balliberális kabinet. A hétfő délutáni szavazáson az új kormány 282 szavazatot kapott a jelen lévő szenátoroktól és képviselőktől, a kormányalakításhoz legkevesebb 233 voksra volt szükség. 136-an az új kabinet ellen szavaztak, ugyanakkor egyetlen tartózkodást jegyeztek. Mint ismert, a balliberális kabinet struktúrája nem változott a tisztségéről két héttel ezelőtt lemondott Mihai Tudose irányította kormányéhoz képest, a huszonhét miniszter közül azonban tizenhatot lecseréltek a hatalmon lévő szociáldemokraták (PSD), akik fél év leforgása alatt a második kormányfőjüket buktatták meg. A parlamenti szavazást megelőző beszédében a kijelölt kormányfő elmondta: az ország fő kérdéseiben és a nemzet érdekében hajlandó minden politikai erővel párbeszédet folytatni, Románia elnökét is beleértve, „feltéve, ha a párbeszéd civilizált hangvételű.” Viorica Dăncilă közölte, kizárólag a választott tisztségviselők, a többségi koalíció vonhatja felelősségre döntései időszerűségéért az új kormányt.

„Két sör között” írt programostul is megszavazza az RMDSZ az új román kormányt

2018. január 29. – Krónika, MTI, Erdély Ma, transindex.ro, maszol.ro, Nyugati Jelen, Bihari Napló

Megszavazza az RMDSZ a Viorica Dăncilă vezette kormány beiktatását, holott a szövetség több vezetője kemény kritikát fogalmazott meg a leendő kabinet programjával kapcsolatban.

Kelemen Hunor RMDSZ-elnök a szövetség képviselőházi és szenátusi frakciójának hétfői együttes ülését követően bejelentette, az alakulat bizalmat szavaz az új balliberális kormánynak a délutáni parlamenti szavazáson. A politikus elmondta, megvizsgálták a kormányprogramot, és számba vették, hogy a jelenlegi politikai helyzetben milyen más alternatívák kínálkoznának, illetve hogy elő tudnának-e állni az ellenzéki alakulatok egy „komolyan vehető” javaslattal. Kelemen hozzátette, miután a kormányprogram gyakorlatilag nem változott, „nehéz lenne megindokolni”, miért nem szavazza meg az RMDSZ harmadszorra is a hatalmon lévő pártok kormányát, miután támogatta a Sorin Grindeanu és a Mihai Tudose vezette kabineteket is.

Minority SafePack - Megvan az MKP által ígért 50 ezer aláírás

2018. január 29. – MTI, Felvidék Ma, hirek.sk, Új Szó, Körkép

A magyar politikai képviselet közösen a civil, a kulturális és az ifjúsági szervezetekkel, valamint a református egyházzal március végéig folytatja az aláírásgyűjtést az európai polgári kezdeményezéshez, amelynek célja, hogy az Európában élő őshonos nemzeti kisebbségeket törvénnyel védje az Európai Unió. Egymillió aláírásnak kell összegyűlnie ahhoz, hogy az Európai Bizottság érdemben foglalkozzon az ügygel. Berényi József szerint minőségbeli előrelépést jelentene, ha a kezdeményezés sikerrel járna.

Kelemen Hunor a parlamentben: jövőképe sincs Romániának

2018. január 29. – maszol.ro

Ma nincs tervezés, nincsenek nagy projektek, és jövőképe sincs Romániának. Csak idővesztegetés, az ország fejlődése szempontjából pedig mellékes minden olyan vita, amely a hatalom megszerzéséért folyik a kormánykoalíció és az ellenzék között – hangsúlyozta Kelemen Hunor szövetségi elnök a Dăncilă-kabinet beiktatásának vitáján. A politikus elmondta: az RMDSZ képviselői és szenátorai adnak még egy esélyt a kormánykoalíciónak – nemcsak azért, mert a PSD-ALDE nyerte a parlamenti választásokat, és a koalíció felelőssége a kormányzás, hanem azért is, mert a nehéz időkben is eltökélt szándéka volt őszinte párbeszédet folytatni a szövetséggel. „A PSD vezetőjének volt bátorsága elhatárolódni annak a kollégájának a kijelentésétől, aki bevezette volna a halálbüntetést és fellógatta volna azokat, akik nem értenek vele egyet. A többi párt vezetőjének részéről mai napig mély a csend” – nyomatékosított Kelemen Hunor.

Az EMNP szerint nem szabad feltételek nélkül támogatni az új bukaresti kabinetet

2018. január 29. – MTI, Krónika, Erdély Ma

Az RMDSZ-nek feltételekhez kellene kötnie az új román kormány támogatását az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) szerint. Az EMNP szerint joggal követi aggodalommal a kormányválság és kormányalakítás eseményeit az erdélyi közvélemény, hiszen egy éven belül immár a harmadik miniszterelnök kezdheti meg munkáját Bukarestben. A párt országos

elnöksége felhívja a figyelmet: a parlamentben jelen lévő magyar képviselőknek a kialakult helyzetben csak akkor érdemes támogatniuk az új román kormányt, ha az erdélyi magyar közösség szempontjából megkerülhetetlen kérdésekben garanciákat kapnak az előrelépésre.

A prefektus szerint „atipikus, kényes” hely Hargita megye – a belügyi államtitkár nem így gondolja

2018. január 29. – Krónika

Hargita megye nem „atipikus”, hanem egy megye Romániában, amelyikben etnikumtól függetlenül román állampolgárok élnek – jelentette ki hétfőn Dan Mihai Chirică rendőrparancsnok, a belügyminisztérium prefektusokkal való kapcsolattartásért felelős államtitkára. Az Agerpres beszámolója szerint Dan Mihai Chirică hétfőn Hargita megye prefektusi hivatala mérlegének bemutatásán vett részt. Ez alkalomból Jean-Adrian Andrei, Hargita megye prefektusa megköszönte azt a figyelmet, amellyel a belügyi tárca foglalkozik ezzel az „atipikus, kényes megyével”. Ön azt állította, hogy ez egy atipikus megye. Nem az. Ez Románia egyik megyéje, mindannyian román állampolgárok vagyunk, magyar etnikumúak vagy más etnikumúak, de ne felejtsük, hogy román állampolgárok vagyunk. Mindannyian vállvetve kell dolgoznunk ennek a megyének és országunknak, Romániának a fejlődése érdekében” – felelte az államtitkár a prefektus szavai hallatán.

Kolozs megye: az RMDSZ valamennyi városi szervezetét nő irányítja

2018. január 29. – Krónika

Nagy Annamáriát bízta meg az elnöki feladatok ellátásával az RMDSZ aranyosgyéresi szervezete. A szövetség Kolozs megyei szervezetének hétfői tájékoztatása szerint az aranyosgyéresi szervezet január 26-án, pénteken rendezett tisztújító gyűlést. Az elnökké választott Nagy Annamária közölte, elsődleges célja az, hogy folyamatos párbeszédet alakítson ki a város magyar közösségével. „Ugyanakkor fontosnak tartom azt is, hogy egy jól működő kommunikációs rendszert alakítsunk ki az önkormányzati képviselőkkel, egyházi előljárókkal, civil szervezetekkel is” – idézte az RMDSZ közleménye Nagy Annamáriát. olozs megyében ezáltal valamennyi városi RMDSZ-szervezetet nő irányít.

Előadások az elmúlt száz évről Erdély-szerte

2018. január 29. – Krónika

Az erdélyi magyarság 100 éve címmel szervez előadás-sorozatot a nagyváradi Szacsvey Akadémia. A kezdeményezés célja, hogy magyarországi és erdélyi szakértők előadásai révén a közönség újabb ismeretekkel gazdagodhasson az elmúlt száz év történéseiről. Emellett azok háttéréről és összefüggéseiről, nem kevésbé következményeiről is információt szerezzenek – közölték a szervezők. A Sepsiszentgyörgyön kezdődött előadó körút – júliust és augusztust, tehát a nyári nagyszünet időszakát leszámítva – egész évben zajlik.

Nagyvárad élen jár, de Csíkszereda is felkerült a tíz legjobban fejlődő város listájára

2018. január 29. – Krónika

Nagyvárad önkormányzata a leghatékonyabb a romániai városok vezetése közül, vélik a szakértők, akik a tízes listán Kolozsvárt és Temesvárt csupán a nyolcadik helyre sorolják. Meglepetésként ezeket Csíkszereda követi a sorban.

Djukic a Krónikának: az udvarhelyi magyar közösség és a sportág is veszít az SZKC visszalépésével

2018. január 29. – Krónika, transindex.ro, maszol.ro

„Nincs tovább: kiszállunk a bajnokságból” – jelentette be hétfőn a Székelyudvarhelyi KC kézilabdaklubja, amely alapítója és főtámogatója, Verestóy Attila szenátor elhunytja után nem talált biztosítékot a fennmaradásra. Dragan Djukic vezetőedző a Krónikának úgy vélekedett, az SZKC visszalépésével veszít a helyi magyar közösség és a sportág is. Andrei Mihalcea kézilabdázó szerint nincs mit tenni, és Vlad Caba, a klub korábbi sikeredzője is nagyon szomorú napnak nevezte a hétfőt.

Kelemen Hunor: azt nem vállaltuk, hogy a centenárium évében egy évig hallgatunk

2018. január 29. – transindex.ro

Miért gondolja az RMDSZ elnöke, hogy minden rendben van az igazságügyi törvényekkel? Képes-e megérteni a tüntetőket? Csökkenti-e a kulturális autonómia esélyeit a területi autonómia emlegetése? Mekkora problémákat okoz, hogy a PSD már másodszer cserél kormányfőt, és milyen lesz az új miniszterelnök? Folytatódik-e a parlamenti együttműködés a PSD-ALDE koalícióval? A politika belülről friss kiadásában ezeket a kérdéseket tették fel Kelemen Hunornak, az RMDSZ elnökének.

Ez történt a Kelemen Hunor és Ludovic Orban közötti találkozon

2018. január 29. – transindex.ro, Bihari Napló

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség parlamenti törvényhozóinak 14 órakor kezdődő együttes ülésén dönt az RMDSZ arról, hogy bizalmat szavaz-e a Viorica Dăncilă vezette kabinetnek, nyilatkozta Kelemen Hunor szövetségi elnök a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnökével, Ludovic Orbannal folytatott egyeztetést követően. „Felhívtam az este, ma visszahívtam, megittunk egy kávét és ennyi. Ennél érdekesebb információkkal nem tudok szolgálni. Mi 14 órakor döntünk. Itt nem az volt a kérdés, hogy meggyőző-e vagy sem. Ahhoz, hogy meggyőzzenek (...), hetekkel, hónapokkal előtte el kellene kezdeni tárgyalni”, nyilatkozta a találkozót követően a szövetségi elnök.

Cseke Attila: nem vagyunk a kormánykoalíció csatolmánya

2018. január 29. – maszol.ro

Elementáris szerkesztési hibák vannak a kormányprogramban, és csak egy fél mondatos utalás van benne a decentralizációra – jelentette ki hétfő reggel RFI-nek az RMDSZ szenátusi frakcióvezetője. Cseke Attila szerint nagyon eljött az ideje, hogy hatékony kormánya legyen az

országának. „Azt azért mégsem lehet, hogy félévente lecserélik a miniszterelnököt” – fogalmazott a politikus néhány órával a Dăncilă-kabinet programjáról és összetételéről szóló parlamenti szavazás előtt. Arról a szenátor nem kívánt nyilatkozni, hogy támogatja-e majd az RMDSZ a kormányt a délutáni szavazáskor. „Nem vagyunk a csatolmánya ennek a koalíciónak” – nyilatkozta a frakcióvezető. Hozzátette, hogy a hétfő délelőtti szakbizottsági meghallgatásokon az RMDSZ honatyái is kérdéseket fognak feltenni a miniszterjelölteknek.

Bende Sándor képviselő: még az idén jelentősen módosulhat a KRESZ

2018. január 29. – maszol.ro

Jelentősen változhat a tavaszi ülészakban a közúti közlekedést szabályozó törvény (KRESZ) – jelentette ki a Maszolnak Bende Sándor parlamenti képviselő, aki a jogszabály módosítása mellett a gázszolgáltatás elérhetőbbé tételét tartja a legfontosabb rövid távú kihívásnak a törvényhozói munkájában.

Újra napirenden a marosvásárhelyi iskolahálózat, kérdéses, hogy megszavazzák-e

2018. január 29. – Krónika

A marosvásárhelyi képviselő-testület keddi soros januári ülésén újra napirendre tűzik a városi iskolahálózat megszavazását. Ebben nem szerepel a római katolikus gimnázium, így az RMDSZ-tanácsosok előreláthatóan nem szavazzák azt meg. Közben Ioan Macarie főtanfelügyelő nehezményezi, hogy a helyi tanácsosok nem fogadták még el a 2018–2019-es tanévre vonatkozó iskolahálózatot.

Magyar óvodát indítanak Szászfenesen

2018. január 30. – Krónika

Pár év kihagyás után ősztől újra beindítanak a magyar óvodai csoportot az ország legnagyobb közösségében, a Kolozsvár alvővárosául szolgáló Szászfenesen. Megfelelő számú jelentkező esetén az óvodai csoport az új református templom melletti, a magyar kormány támogatásával felhúzott épületben működne majd, amely már idén tavasszal elkészül.

Még egy biankó csekk

2018. január 30. – Balogh Levente – Krónika

A Krónika vezércikke szerint „az RMDSZ mérlegre helyezte a saját ígéreteit, illetve a koalícióval a 2016-os választást követően megkötött parlamenti támogatási megállapodást. Valamint azt is, hogy mire számíthatna a román ellenzéki pártok részéről abban az esetben, ha rájuk hallgat, és nem támogatja a kormányt. Hogy a koalíció eddigi támogatásáért cserében sok mindent nem kapott az RMDSZ – illetve az általa képviselt romániai magyar közösség –, ahhoz nehezen fér kétség. A differenciált érettségi és a marosvásárhelyi római katolikus gimnázium ügye sorolható a legalább részben megvalósult célok közé, utóbbi esetben pedig semmilyen garancia nincs arra, hogy az ügy végül magyar szempontból

kedvezően zárul. A másik oldalon viszont ott van az ellenzék, amelynek pártjai az utóbbi időben legfeljebb a magyarelles retorikában tűntek ki”.

Tizenkét év után ismét van magyar alelnök Nyitrán

2018. január 29. – Felvidék Ma, hirek.sk

A Nyitra Megyei Önkormányzat 2018. január 29-én megválasztotta Csenger Tibort, az MKP megyei képviselőjét Nyitra megye alelnökévé. Tizenkét év után először lett ellenzéki alelnöke Nyitra megyének, mégpedig a Magyar Közösség Pártja képviselőjének személyében. ”Ez a tény az MKP képviselői következetes fellépésének köszönhető a megyeelnökkel, Milan Belicával folytatott tárgyalásokon. Az MKP jogos igényt tartott a megyei alelnöki posztra, mert frakciója a legnépesebb az ellenzékiek közül” – tájékoztatott a Magyar Közösség Pártja.

Csenger Tibor (MKP) a Körképnek: A déli régiók felzárkóztatása lesz a fő feladatom

2018. január 29. – Körkép

Tudjuk, hogy a déli régiók el vannak hanyagolva, gazdaságilag lemaradottak. A megye adta lehetőségekkel, hatásköreivel igyekezni fogunk az MKP frakcióval ezen a rossz tendencián változtatni. Szeretnénk, ha a megyei döntések minden szakterületen arányosabbak lennének, azok a hiányosságok pedig, amiket tapasztalunk, orvosolva legyenek. Gondolok itt az útfelújításokra, a megyei intézmények támogatására, épület felújításokra, vagy régióink idegenforgalmának fejlesztésére, hatékonyabb kihasználására.

”Álljon meg a vonat!” – Holnap adja le az összegyűjtött aláírásokat az MKP

2018. január 29. – Körkép

A Magyar Közösség Pártja január 30-án adja le az ”Álljon meg a vonat!” kezdeményezés során összegyűjtött aláírásokat a Közlekedési és Építésügyi Minisztériumban. Az MKP mátyusföldi megyei képviselőjelöltjei aláírásgyűjtésbe kezdtek annak érdekében, hogy a Petrov, a Csárdás, a J.Hásek, a J.Jesenius és a Metropol gyorsvonatok megálljanak Kodály Zoltán városában, Galántán.

Meghirdették a Szülőföldön magyarul pályázatot

2018. január 29. – hirek.sk

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a Bethlen Gábor Alapról szóló törvény értelmében meghirdeti „Szülőföldön magyarul” nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatás, illetve hallgatói támogatás ösztöndíj pályázatát.

Várady Tibor Koszovóról: Az idei év nem a végkifejlet éve lesz

2018. január 29. – Vajdaság.ma

Koszovó különválása ellentétes a nemzetközi joggal, de a joggyakorlat ebben az esetben nem a nemzetközi gyakorlat is egyben, jelentette ki Várady Tibor jogászprofesszor a Belgrádi Rádió műsorában.

Több falugazdászra van szükség Vajdaságban

2018. január 29. – Pannon RTV

Vajdaság területén jelenleg tizenkét falugazdász segíti a termelőket. Törökkanizsa községben még nincs, pedig a lakosság számottevő része mezőgazdasággal foglalkozik.

Sürget az idő – még félmillió aláírásra van szükség!

2018. január 29. – Magyar Szó

Az Európai Unióban 50 millióan tartoznak valamely őshonos nemzeti kisebbséghez, ez az uniós állampolgároknak durván egytizede, a jogvédelmére fölöttébb büszke szervezetben ennek ellenére a mai napig nincs olyan átfogó európai uniós kisebbségvédelmi szabályozás, amely megfelelő jogi védelmet biztosítana az őshonos nemzeti közösségeknek.

Közgyűlést tartott a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete

2018. január 29. – karpatalja.ma

Ajándékozással vette kezdetét a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének éves közgyűlése az Európa-Magyar Házban január 29-én. Varga Éva, az egyesület vezetője örömmel tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a 2017-es év folyamán sikeres pályázatot nyújtottak be a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-hez, amelynek eredményeképpen minden régió átvehetett a közgyűlésen egy-egy technikai eszközt: lézeres nyomtatót, fényképezőgépet, gépházat. A technikai eszközök mellett értékes könyvcsomaggal is gazdagodtak a könyvtárak.

Szent László emléktáblát avattak Beregszászban

2018. január 29. – karpatalja.ma

Szent László tiszteletére avattak emléktáblát Beregszászban a római katolikus egyházközség szolgálati lakásának falán (Bethlen u. 4). A Himnusz közös eléneklése után az ünnepséget Dalmay Árpád, a Beregszászért Alapítvány képviselője nyitotta meg. Köszöntő beszédében elmondta: „Az emléktáblát szent királyunk megkoronázásának 940. és szentté avatásának 825. évfordulója alkalmából készítettük el győri városi képviselők és a nyíregyházi Nyírtávhó Kft. támogatásával. A dombormű Pálffy Katalin szobrászművész alkotásának másolata.

A magyar kultúra napját ünnepelték Muravidéken

2018. január 29. – zaol.hu

Két településen is a magyar kultúra napját ünnepelték a hét végén a Muravidéken. Az őrsgéi Hodoson kiállításmegnyitóval kötötték egybe a megemlékezést, Kapcán pedig megkoszorúzták azt a kopjafát, melyet még tavaly állítottak a kultúra jeles képviselőinek.

Elektronikus sajtó

Határok nélkül

2018. január 30. – Kossuth Rádió

15 éves a Magyar Ifjúsági Értekezlet, a MIÉRT

A 2002-ben megalakult, és 2003-ban az RMDSZ-szel partneri együttműködést kialakító ifjúsági szervezet múltjáról, jelenéről és jövőbeni kihívásairól beszéltek volt és jelenlegi MIÉRT-esek a marosvásárhelyi születésnap ünnepségen.

Pártok, civil szervezetek gyűjtötték és gyűjtik tovább az aláírásokat a Minority SafePack ívein Szlovákiában

Pártok, civil szervezetek gyűjtötték és gyűjtik tovább az aláírásokat a Minority SafePack ívein Szlovákiában, de a következő hetekben az internetes aláírások számának a növelése a cél. Szlovákia teljesítette a vállalását az európai kisebbségvédelmi kezdeményezés sikere érdekében, jelentette ki újságírók előtt az aláírásgyűjtés koordinátora.

Kanyaró elleni oltóanyagot adott át Kárpátalján Grezsa István kormánybiztos

Kárpátalján gyorsan terjed a kanyaró, de a megyében már két hete elfogyott az oltóanyag, és az Ukrán Egészségügyi Minisztérium sem tudott többet biztosítani. 8000 adag védőoltást adományozott a magyar kormány Kárpátaljának. A vakcinákat Ungváron adta át a térség a fejlesztéséért felelős kormánybiztos. A Határok nélkül riporterének mikrofonja előtt elsőként Grezsa Istvánt halljuk.

Palics és Mórahalom fürdővárosban művelődési ház épült a határokon átnyúló IPA program keretében

Magyarországi közreműködéssel a délvidéki magyar területeket is sikeresen be lehet vonni az uniós támogatási rendszerbe. Így épült Palics és Mórahalom fürdővárosban egy-egy művelődési ház a határokon átnyúló IPA program keretében: Palicson magyar, Mórahalmon

pedig szerb. A magyarországi kisvárosban pénteken helyezték le az alapkövet, a határ túloldalán pedig tavaszra kerül majd sor ugyanerre. Az ünnepségen kérdezte Nógrádi Zoltán mórահalmi polgármestert és Horváth Tímea, szabadkai polgármester helyett a Határok nélkü munkatársa.

Az 1848-49-es forradalom eddig nem ismert dokumentumait tartalmazó kötetet adott ki a Csíki Székely Múzeum

Az 1848-49-es forradalom eddig nem ismert dokumentumait tartalmazó kötetet adott ki a Csíki Székely Múzeum. A hiánypótló munkáról a könyv csíkszeredai bemutatóján készített beszélgetést a szerzővel, Pál- Antal Sándor történésszel a Határok nélkül riportere.

Újszászi Iлона szegedi újságíró amerikai útja során készített interjúkat ott élő magyarokkal, amelyből kötet jelent meg

Közel másfél millió magyar él Amerikában, az erdélyi magyarok mellett, ők a legjelentősebb csoportja a magyar diaszpórának. Talán az óceánon túli távolság miatt, de jóval kevesebbet tudunk róluk, jól lehet szinte ugyan olyan családi-rokoni kapcsolatháló köt össze bennünket. A rendszerváltás után, a hazai politika végre elfogadta létezésük tényét és szabad utat biztosított számukra ide, az óhazába. Újszászi Iлона szegedi újságíró amerikai útja során készített interjúkat ott élő magyarokkal, amit aztán kötetbe rendezve megjelentetett.